

Bi munduren arteko kontrastea fitxetan jasoa

Rufino Iraola Garmendia

J. I. Iztueta Kultur Elkartek herriko familia eta etxeen argazki zaharrak hartu fitxa bihurtu, eta karpeta irekia osatu du, auzoka antondurik: Aiestaran Erreka, Arruegi, Egileor, Elbarrena, Kale Etxeak, Olaeta, Urreta, Urtesabel eta Urtsu Erreka. Argazkian gaian, etxearen eta etxe horretako familiaren historia labur bat ere agertzen da fitxan. Fitxa eta karpetaaren sekretua funtzionaltasuna da. Oraingoz 70 bat familiaren daude, eta J.I. Iztueta Kultur Elkartek lanean jarraitu nahi du, eta, fitxa berriak osatu ahala, karpeta hazi eta gizen du.

Arduradunek uste dute, urte pare baten buelta, asko aurreratuko dutela. Joan den mendearen erdi aldekoak dira argazkirik gehienak eta, hain zuzen, horiek dira gaurko bizimoduarekiko diferentzia markatzen dutenak, kontrastea nabarmentzen dutenak. Erreportaje honetan atera ditugun argazkiak Kaoiko familiari dagozkio. Esaten dutenez, kaletik apartatuen dagoen baserria, eta irispide okerrenak zeuzkana. Herrian bada esaera bat oso entzuna: «Distantziak eta bideak gorabehera, Koaikorik ez du inoiz

berandu mezatara etorriko.

Urriaren 2an egin zen aurkezpena. J.I. Iztueta Kultur Elkarteko arduradunak azaldu ziren perentsaurrekora: Joxe Bernardo Garmendia, Mila Etxeberria eta Tere Irastorza. Elkarteko beste kide batzuk jende artean ikusi genituen.

J.I. Iztueta Kultur Elkartea nondik zetorren azaldu ziguten lehenik. Labur esanda, ehauxe da historia:

1972an, hamahiru laguneko talde bate Illati taberna hartu, ikastolarentzat dirua ateratzeko. 1980an, gauzak aldatu egin ziren: batetik instituzioen laguntza hazia zen eta beste Zaldibiako ikastola fusionatu egin zen eskola publikoarekin, eta sortu zen Herri Eskola. Illati, hasieran, alokatu egin zuen, baina gero salmenta ipini zuten. Diruak antolatu eta sobratu zenarekin Iztueta Fundazioa sortu. Horrek eragozpen batzuk zituen bai funtzionamendu aldetik eta bai Administrazioarekiko, eta, azkenik, Kultur Elkartea bihurtu zen.

Arduranduenek esan zuten bezala, orain karpetan ipini dutena badago, berez, elkartearen web gunean, baina oraindik jende asko dago sare sozialak erabiltzen ez dituen jendean, eta justifikatu ikusten dute karpeta eta fitxetan ateratzea.

Bestalde, garbi utzi zuten nahi duten herritarrek bakarrik hartzen dutela parte, «nahiz eta ederra izango litzatekeen ahal duten guztiek ekarpenak egitea». Informazioa biltzeko metodologia oso sinplea: familiako batekin hitz egin eta hark esandakoa jaso, euskara batuan ipini, baina zorrotzegi jokatu gabe, lizentzia batzuk hartuta, Zaldibiko kutsuari eusteko. Era berean, adierazi zuten herritarrek oso harrera egin diotela liburukiari eta «horrek animuak ematen dizkigu aurrera segitzeko».

Mostra gisa, argazkian azaltzen den baserriaren deskripzio txiki bat zeharrraldatu dugu hemen:

Koai Aiestaran Erreka auzoko baserri da, Arkakako bidearen gain aldean ikusten dena, Errekarte parean. Bertakoek diotenagatik, Kobaegi izena, ondoan dauden kobengatik dator, eta hain zuzen ere behean kobazuloa dagoelako.